

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

แนวความคิดในการวิจัย

การวางแผนเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในการบริหารงาน การวางแผนช่วยปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยเกี่ยวข้องกับงานวางแผนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และจากการศึกษาทฤษฎีการวางแผนการศึกษา เอกสารและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน คาดว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานวางแผนการศึกษาในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ดังที่กล่าวมาแล้วในบทนำ จึงมีความคิดที่จะสร้างตัวแบบ (Model) ระบบการวางแผนการศึกษาเพื่อใช้ในงานวางแผนการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ในการสร้างตัวแบบ (Model) ระบบการวางแผนการศึกษานั้น จำเป็นจะต้องศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทรงความรู้ทางด้านวิชาการวางแผน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนในระดับจังหวัด เพื่อนำมาพิจารณาร่วมกับทฤษฎีการวางแผนเพื่อสร้างตัวแบบ (Model) ระบบการวางแผนการศึกษาดังกล่าว

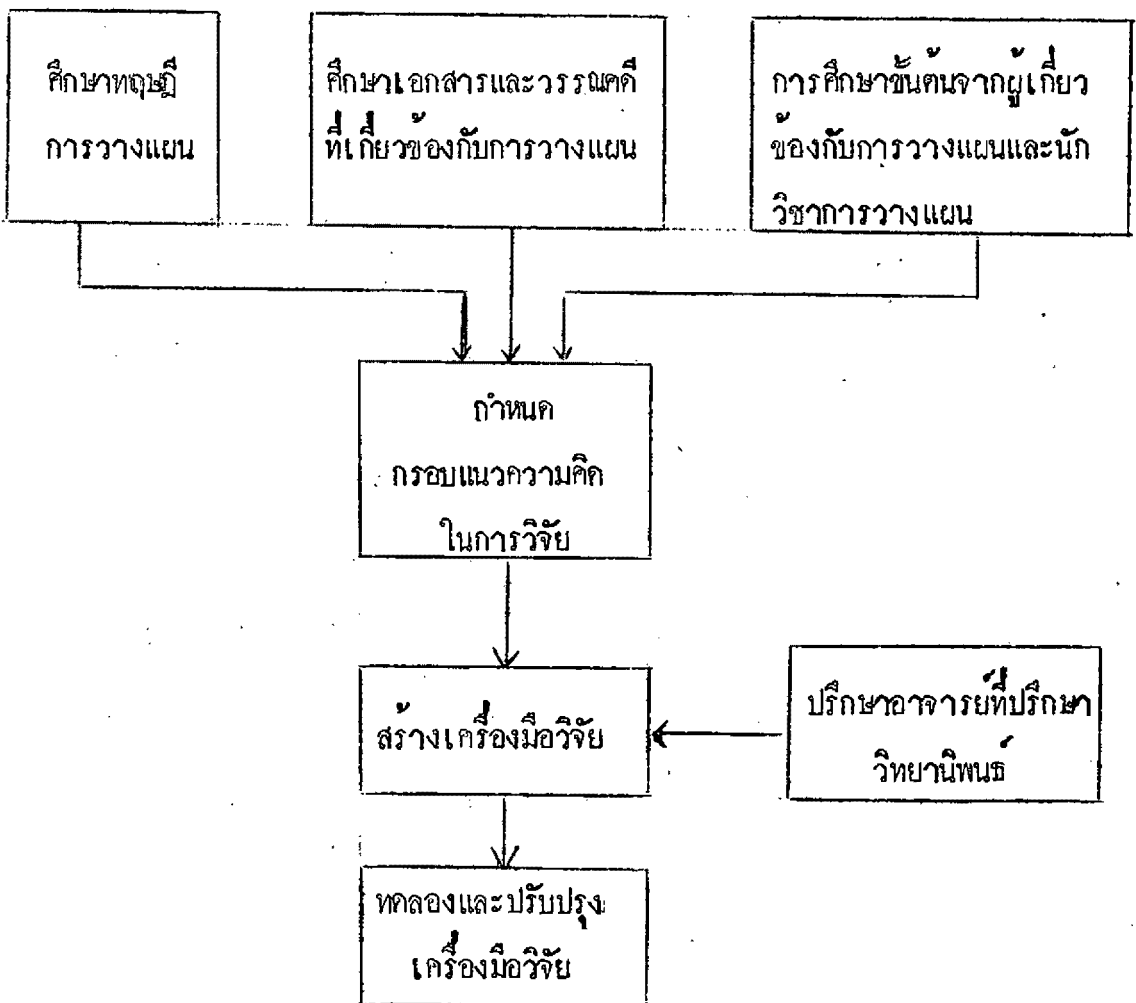
ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดวัตถุประสงค์สำคัญไว้ 2 ประการ ประการแรก เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และประการที่สอง เพื่อสร้างตัวแบบ (Model) ระบบการวางแผนการศึกษาในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ในบทนี้จะได้กล่าวถึง การสร้างเครื่องวิจัย กลุ่มตัวอย่างประชากร การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างเครื่องมือวิจัย

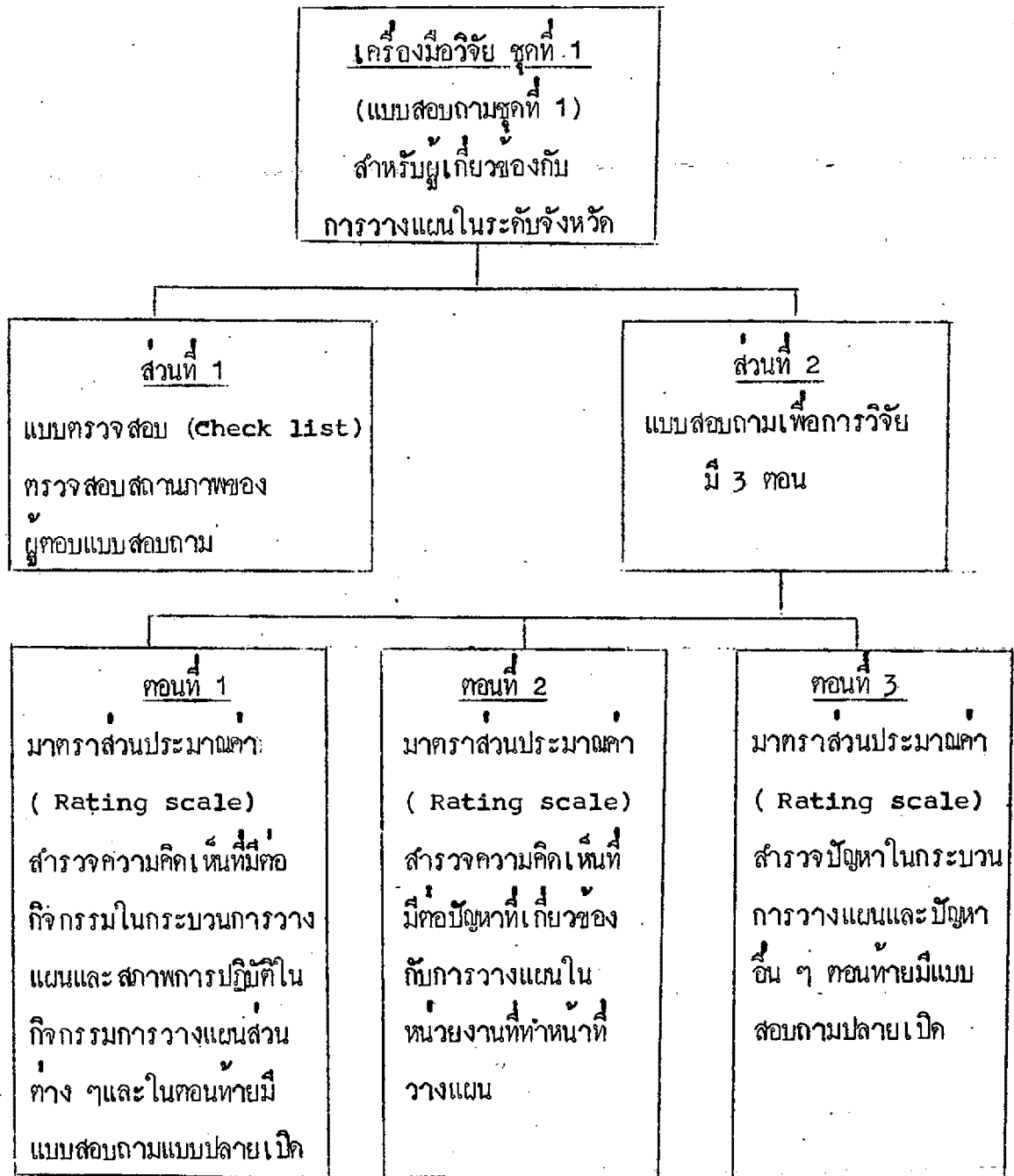
การสร้างเครื่องมือวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยอาจสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

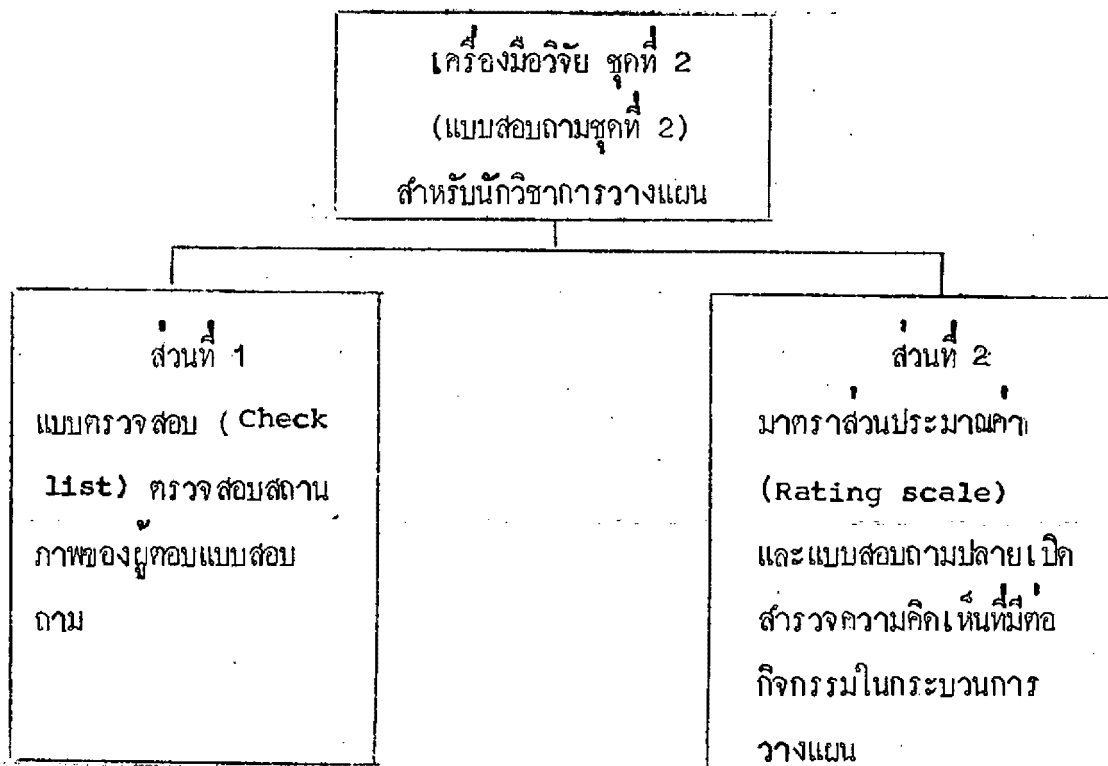
แผนภูมิแสดงการสร้างเครื่องมือวิจัย

โครงสร้างและลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะและโครงสร้างดังรายละเอียดในแผนภูมิต่อไปนี้

หมายเหตุ แบบสอบถามส่วนที่ 2 ของชุดที่ 2 จะมีข้อความเช่นเดียวกับแบบสอบถามตอนที่ 1 ของแบบสอบถามชุดที่ 1 (ส่วนที่ 2) ทั้งนี้โดยวัตถุประสงค์ที่จะนำมาเปรียบเทียบในชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามส่วนที่ 1 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีหัวข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
3. ประสบการณ์ด้านการศึกษาระดับปริญญาโท
4. ประสบการณ์ด้านการปฏิบัติการวางแผน

แบบสอบถามส่วนที่ 2

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มุ่งสำรวจความคิดเห็นในความสำเร็จของกิจกรรมในกระบวนการวางแผน (Planning Process) ทั้งนี้

5	หมายความว่า	เห็นว่สำคัญมากที่สุด
4	หมายความว่า	เห็นว่สำคัญมาก
3	หมายความว่า	เห็นว่สำคัญปานกลาง
2	หมายความว่า	เห็นว่สำคัญน้อย
1	หมายความว่า	เห็นว่สำคัญน้อยที่สุด

ขอคำถามในแบบสอบถามครั้งนี้ได้แก่ รายการกิจกรรมในกระบวนการวางแผน ซึ่งประมวลได้จากทฤษฎีการวางแผน เอกสาร และวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การศึกษาขั้นต้น (Preliminary study) จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และนักวิชาการวางแผน โดยอาศัยข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สรุปเป็นกิจกรรมในกระบวนการวางแผนชั้นใหญ่ ๆ ได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการวางแผน (Pre - plan)

ประมวลกิจกรรมการวางแผนในขั้นตอนนี้ ได้ดังนี้

1.1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นก่อนวางแผน

- ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน
- ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนครู
- ข้อมูลเกี่ยวกับอาคารเรียน / อาคารประกอบ
- ข้อมูลเกี่ยวกับพืชศุ ครุภัณฑ์
- ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและการเงิน
- ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งของโรงเรียน
- ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคม
- ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจ
- ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น
- ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา

1.2 การศึกษาความต้องการของโรงเรียนและท้องถิ่น

1.3 การคาดคะเน (Forecasting) จำนวนนักเรียนในอนาคต

- 1.4 การศึกษานโยบายระดับสูงขึ้นไป
  - 1.5 การศึกษาวัตถุประสงค์ขององค์การหรือหน่วยงาน
  - 1.6 การศึกษายลการประเมินโครงการก่อน ๆ ที่ดำเนินมา
  - 1.7 การศึกษาแนวโน้มของงบประมาณที่จะได้รับ
  - 1.8 การกำหนดประเด็นปัญหา
  - 1.9 การจัดลำดับความสำคัญ (Priority) ของปัญหาการศึกษา
2. ขั้นการวางแผน (Planning or Plan Formulation)
- 2.1 การกำหนดนโยบายการศึกษา
  - 2.2 การกำหนดโครงสร้างและขั้นตอนในกระบวนการวางแผน
  - 2.3 การจัดทำโครงการ
  - 2.4 การกำหนดรายละเอียดของโครงการ
  - 2.5 การกำหนดให้มีการแจกแจงรายละเอียดของงานในปฏิทินปฏิบัติงาน
  - 2.6 การวิเคราะห์โครงการ
  - 2.7 การกำหนดเกณฑ์ในการเลือกโครงการเพื่อประมวลเป็นแผน
3. ขั้นการนำแผนไปปฏิบัติ (Plan Implementation)
- 3.1 การพิจารณากำหนดตัวผู้รับผิดชอบโครงการ
  - 3.2 การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานตามโครงการ
  - 3.3 การจัดประชุมชี้แจงโครงการแก่ผู้เกี่ยวข้องก่อนลงมือปฏิบัติตามโครงการ
  - 3.4 การเผยแพร่โครงการให้ผู้เกี่ยวข้องในองค์การได้รับทราบ
4. ขั้นการติดตาม ควบคุมการปฏิบัติ และการประเมินผล (Monitoring - control and Evaluation)
- 4.1 การประเมินสภาพและสำรวจข้อมูลก่อนนำโครงการไปปฏิบัติ
  - 4.2 การกำหนดให้มีรายงานผลการปฏิบัติตามโครงการ
  - 4.3 การประชุมสัมมนาติดตามผลระหว่างโครงการ

- 4.4 การตรวจเยี่ยมโครงการภาคสนาม
- 4.5 การจัดหาเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามโครงการ
- 4.6 การตรวจสอบเอกสารของโครงการ
- 4.7 วางแผนหรือจัดทำตารางกำหนดการควบคุมงาน
- 4.8 การประเมินผลระหว่างโครงการ
- 4.9 การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ

5. ขั้นการปรับแผนหรือทำแผนใหม่ (Planning Revision or Recycle of Planning Process)

- 5.1 การประมวลข้อมูลในการปฏิบัติงานตามโครงการ
- 5.2 การประชุมผู้รับผิดชอบโครงการระหว่างดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

ในเนื้อหาของแบบสอบถามตอนที่ 1 นี้ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะกิจกรรมและข้อมูลที่สำคัญ แต่ในแบบสอบถามตอนนี้มีโครงไว้ (โปรดดูแบบสอบถามในภาคผนวก)

แบบสอบถามตอนที่ 1 ของแบบสอบถามชุดที่ 1 นี้ ยังได้มีการตรวจสอบการปฏิบัติตามกิจกรรมตามรายการข้างต้น ทั้งนี้เพื่อศึกษาว่า ในกิจกรรมการวางแผนข้างต้น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ได้ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ โดยจัดทำเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) เพิ่มเข้าในตอนเป็น คอลัมภ์ ข. (โปรดดูแบบสอบถามในภาคผนวกประกอบ)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มุ่งสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของหน่วยงานวางแผน (Organization) ดังนี้

5	หมายความว่า	เห็นควยอย่างยิง
4	หมายความว่า	เห็นควย
3	หมายความว่า	เฉย ๆ / ไม่นั่นใจ
2	หมายความว่า	ไม่เห็นควย
1	หมายความว่า	ไม่เห็นควยอย่างยิง

ในแบบสอบถามตอนนี้ (ตอนที่ 2) ผู้วิจัยได้วางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

1. ในข้อคำถามค่าบวก (Positive) ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าเห็นควยอย่างยิง หรือ เห็นควย หมายถึงผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าในเรื่องนั้น ๆ มีปัญหามากที่สุด และมีปัญหามาก คำนวณค่า และในทางตรงข้าม หากตอบว่า ไม่เห็นควยอย่างยิง หรือ ไม่เห็นควย หมายถึง ในเรื่องนั้น ๆ ไม่มีปัญหา หรือมีปัญหาน้อย ข้อคำถามในลักษณะนี้มีจำนวน 13 ข้อ จากทั้งหมด 15 ข้อ กล่าวคือ ยกเว้นข้อ 1 และ 6 ซึ่งมีค่าอธิบายอยู่ในตอนต่อไป

2. ในข้อคำถามเชิงนิเสธ (Negative) ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า เห็นควยอย่างยิง และเห็นควย ย่อมหมายถึง ในเรื่องนั้น ๆ มีปัญหามากที่สุด และมีปัญหามาก คำนวณค่า และในทางตรงข้าม หากตอบว่า ไม่เห็นควยอย่างยิงหรือไม่เห็นควย ย่อมหมายถึง เรื่องนั้น ๆ ไม่มีปัญหา หรือมีปัญหาน้อย ข้อคำถามในลักษณะดังกล่าวได้แก่ 1 และ 6

ข้อคำถามในแบบสอบถามตอนนี้ มีดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับปริมาณอัตราค่าจ้าง หรือบุคลากรในหน่วยงานวางแผน เช่น การขาดแคลนอัตราค่าจ้าง หรือมีจำนวนน้อยกว่าที่ควร (ข้อ 10, 13)

2. ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในด้านการวางแผนของบุคลากรในหน่วยงานวางแผน เช่น

- ในปัจจุบัน สปจ. มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวางแผน คืออยู่แล้ว (ข้อ 1)

- ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ฝ่ายวางแผนให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การวางแผนให้ดียิ่งขึ้น (ข้อ 3)

- ควรมีการฝึกอบรมด้านเทคนิค ความสามารถและความชำนาญในการวางแผนให้แกบุคคลากรใน สปจ. (ข้อ 5)
- การวางแผนจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าในปัจจุบัน ถ้าบุคคลากรในฝ่ายวางแผนมีความรู้ความสามารถในด้านวางแผนดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (ข้อ 7)
- ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ฝ่ายวางแผนที่มีอยู่ในปัจจุบัน ก่อนดำเนินงานวางแผนจริง ๆ ในการวางแผนแต่ละประเภท (ข้อ 9)
- งานวางแผนการศึกษามีความยุ่งยากเกินกำลังความสามารถของบุคคลากรที่มีอยู่ (ข้อ 14)

3. ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการวางแผน

- ขั้นตอนการวางแผนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันยังไม่แจ่มชัด (ข้อ 4)
- ควรมีการกำหนดกระบวนการวางแผนสำหรับฝ่ายวางแผนให้ชัดเจน (ข้อ 8)

4. ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหน่วยวางแผน

- ควรกำหนดบทบาทและหน้าที่ของฝ่ายวางแผนให้ชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (ข้อ 2)
- บทบาทหน้าที่ของฝ่ายวางแผน ใน สปจ. ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้ว (ข้อ 6)

5. ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณของหน่วยวางแผน

- หากได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวางแผนไว้เพียงพอ งานวางแผนการศึกษาจะดำเนินไปได้ดีตลอดกระบวนการ (ข้อ 15)

6. ปัญหาเกี่ยวกับความสนใจ เอาใจใส่งานวางแผนของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่

- ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านมีหน้าที่และภารกิจอื่น ๆ มากจนไม่มีเวลาทุ่มเทให้แกงานวางแผนอย่างเต็มที่ (ข้อ 11)
- ผู้บริหารการศึกษา (ระดับที่สูงกว่าท่าน) ควรให้ความสนใจงานวางแผนการศึกษาใน สปจ. ใหม่มากกว่าในปัจจุบัน (ข้อ 12)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับเช่นเดียวกัน มุ่งสำรวจปัญหาในการดำเนินการวางแผน ในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (สพจ.) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ปัญหาในกระบวนการวางแผนและปัญหาอื่น ๆ ที่ สพจ. ประสบอยู่

การสร้างแบบสอบถามในตอนนี้ คัดแปลงข้อความจากตอนที่ 1 ทั้งนี้เพื่อสำรวจปัญหาว่าในแต่ละกิจกรรมในกระบวนการวางแผน กิจกรรมใดมีปัญหาบ้าง ซึ่งแบ่งเป็นปัญหาในกลุ่มใหญ่ ๆ ไว้ 6 กลุ่ม ดังนี้คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการวางแผนในขั้นเตรียมการวางแผน
2. ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการวางแผนในขั้นวางแผน
3. ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผน หรือการนำแผนไปปฏิบัติ
4. ปัญหาเกี่ยวกับการติดตาม ควบคุม และประเมินผล
5. ปัญหาเกี่ยวกับการปรับแผน หรือทำแผนใหม่
6. ปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการวางแผนใน สพจ.

รายละเอียดของปัญหาที่ทองการสำรวจ มีดังนี้

1. ปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผน (Pre - plan)

- 1.1 ปัญหาในการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นก่อนการวางแผน
  - ความไม่ละเอียดเพียงพอของข้อมูล
  - ความเชื่อถือได้ของข้อมูล
  - ความเที่ยงตรงของข้อมูล
  - ความรู้ความเข้าใจในวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - บุคลากรที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - งบประมาณที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินโครงการก่อน ๆ
- 1.2 ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเทคนิคการคาดคะเน

- 1.3 ปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการแจ้งยอดงบประมาณประจำปีจาก
ส่วนกลาง
- 1.4 ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา แนวโน้มของงบประมาณที่จะได้รับ
- 1.5 ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหา
- 1.6 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาที่กำหนดขึ้น
- 1.7 ปัญหาเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการของหน่วยงานระดับอำเภอ
และโรงเรียน

2. ปัญหาในขั้นการวางแผน (Planning)

- 2.1 ปัญหาในการกำหนดนโยบายการศึกษาระดับจังหวัด
  - ความรู้ความเข้าใจในการกำหนดนโยบาย
- 2.2 ปัญหาในการกำหนดแผนหรือโครงการ
  - การกำหนดโครงการให้สอดคล้องกับนโยบาย
  - ความไม่แจ่มชัดของโครงการที่กำหนดขึ้น
  - ความเหมาะสมของกิจกรรมที่ระบุไว้ในโครงการกับความสามารถ
ในการนำไปปฏิบัติ
  - การจัดทำรายละเอียดของโครงการก่อนประมวลเป็นแผน
  - การเลือกโครงการประมวลเป็นแผน
  - การสร้างเกณฑ์ในการเลือกโครงการประมวลเป็นแผน

3. ปัญหาในการนำแผนไปปฏิบัติ (Plan Implementation)

- 3.1 ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ที่จะรับโครงการไปปฏิบัติ
- 3.2 ปัญหาความไม่เข้าใจในรายละเอียดของโครงการของผู้ที่เกี่ยวข้อง
กับโครงการ
- 3.3 ปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่โครงการก่อนที่จะนำ
ไปปฏิบัติ
- 3.4 ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง

4. ปัญหาในขั้นการติดตามควบคุมและประเมินผล

- 4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการติดตามควบคุมโครงการให้ทั่วถึงตามแผนการควบคุมงาน
- 4.2 ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณที่จัดไว้เพื่อการติดตามควบคุมโครงการ
- 4.3 ปัญหาในการจัดทำเครื่องมือประเมินโครงการ
- 4.4 ปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าของกรรายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการ
- 4.5 ปัญหาเกี่ยวกับความเชื่อถือได้ของรายงานผลการปฏิบัติตามโครงการ

5. ปัญหาอื่น ๆ

- 5.1 ปัญหาเกี่ยวกับผู้ที่รับผิดชอบงานวางแผนไม่มีเวลาทุ่มเทเอาใจใส่ในงานวางแผน
- 5.2 การมอบความรับผิดชอบงานวางแผนให้ฝ่ายแผนพัฒนาดำเนินการแต่ฝ่ายเดียว
- 5.3 การขออนุมัติโครงการจากส่วนกลาง

ในตอนท้ายของแบบสอบถาม ตอนที่ 3 จัดทำเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open ended) เพื่อขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมรายการที่เป็นปัญหาในการวางแผนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดใดอีก

สรุป แบบสอบถามอันเป็นเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วยแบบสอบถาม

2 ชุด

- ชุดที่ 1 สำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนในระดับจังหวัด
- ชุดที่ 2 สำหรับนักวิชาการวางแผน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. นักวิชาการวางแผน 30 คน
2. ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนในระดับจังหวัด ซึ่งได้แก่
  - ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด 72 จังหวัด
  - หัวหน้าฝ่ายแผนพัฒนาในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด 72 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประมาณ 174 คน

เกณฑ์การเลือกนักวิชาการวางแผนเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างประชากร

ในการค้นหานักวิชาการวางแผนเพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยขั้น
ในขั้นแรกดำเนินการโดยผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คัดเลือกรายชื่อนักวิชาการ
วางแผนที่รู้จักกันดีในฐานะผู้สอนวิชาการวางแผน ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน
ในกรม กอง ท่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้เขียนตำราวิชาการวางแผน จนได้ราย
ชื่อจำนวนหนึ่ง แล้วจัดทำแบบสำรวจรายชื่อนักวิชาการวางแผนส่งไปยังนักวิชาการวางแผน
ซึ่งมีรายชื่อจากการสำรวจได้ในขั้นต้นดังกล่าว เพื่อขอให้ระบุรายชื่อ "นักวิชาการวางแผน"
ที่ผู้ตอบแบบสอบถามยอมรับว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์สูงเกี่ยวกับการ
วางแผนและเป็นผู้ใช้หลักวิชาการวางแผนในการปฏิบัติงาน

จากการสำรวจในขั้นต้น ได้รายชื่อนักวิชาการวางแผนจำนวนหนึ่ง ต่อจากนั้นผู้วิจัย
ได้ใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ประกอบการพิจารณากลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นนักวิชาการวางแผน
อีกครั้งหนึ่ง ดังนี้

1. พิจารณาจากคุณวุฒิทางด้านวิชาการวางแผน กล่าวคือ เป็นผู้เคยได้ศึกษา
วิชาการวางแผนมาโดยตรง
2. พิจารณาจากงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน (2525)
3. พิจารณาจากผลงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนที่ปรากฏ

เมื่อได้รายชื่อ "นักวิชาการวางแผน" อันเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรแล้ว (โปรดดูรายชื่อในภาคผนวก) ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามสำหรับนักวิชาการวางแผน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามดังกล่าว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ขอหนังสือส่งแบบสอบถามจากเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (อาจารย์ สมาน แสงมะลิ) โดยเสนอผ่านกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (หนังสือที่ ศช 1404/3720 ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2525 โปรดดูรายชื่อในภาคผนวก) ขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด ขอให้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยจัดส่งไปทางไปรษณีย์ จังหวัดละ 2 ชุด กล่าวคือ สำหรับผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด 1 ชุด และสำหรับหัวหน้าฝ่ายแผนพัฒนาอีก 1 ชุด การรวบรวมแบบสอบถามดังกล่าวคืน ใช้บริการทางไปรษณีย์ เช่นเดียวกัน โดยผู้วิจัยได้จัดเตรียมซองพร้อมไปรษณียากร จ่าหน้าถึงผู้วิจัยไว้พร้อม สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักวิชาการวางแผน ในชั้นสำรวจรายชื่อ นักวางแผน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและขอรับคืนทางไปรษณีย์ และในขั้นส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปในครั้งที่ 2 (เฉพาะนักวิชาการวางแผนที่ผู้วิจัยเลือก) ก็ใช้วิธีจัดส่งและเก็บรวบรวมโดยทางไปรษณีย์ เช่นเดียวกัน

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

ตารางที่ 1
ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

แบบสอบถาม ชุดที่	กลุ่มตัวอย่าง	จัดส่ง ไป	ได้รับ คืน	คิดเป็น ร้อยละ	หมายเหตุ
1	ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนใน สปจ. *				
	- ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด	72	61	84.72	
	- หัวหน้าฝ่ายแผนพัฒนา	72	64	88.88	
2	นักวิชาการวางแผน	30	21	70.00	
	รวม	174	146	83.90	

* สปจ. หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. วิเคราะห์ความถี่เกี่ยวกับความสำคัญของกิจกรรมในกระบวนการวางแผน (แบบสอบถามตอนที่ 1 คอลัมน์ ก.) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) แยกวิเคราะห์เป็น 3 กลุ่ม และทดสอบความแตกต่างโดยการทดสอบค่าที (t-test) ระหว่างกลุ่มดังนี้

- 2.1 กลุ่มวิชาการวางแผนกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนในระดับจังหวัด
- 2.2 กลุ่มผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด (ผอ.สปจ.) กับกลุ่มหัวหน้าฝ่ายแผนพัฒนา (หน.แผนพัฒนา)

3. เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

แบบสอบถาม ตอนที่ 1 (ของแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด)

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	หมายความว่า	เห็นว่าสำคัญมากที่สุด
4.51 - 5.00	หมายความว่า	เห็นว่าสำคัญมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า	เห็นว่าสำคัญมาก
2.51 - 3.50	หมายความว่า	เห็นว่าสำคัญปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายความว่า	เห็นว่าสำคัญน้อย
0.00 - 1.50	หมายความว่า	เห็นว่าสำคัญน้อยที่สุด

แบบสอบถาม ตอนที่ 2 (แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนในระดับจังหวัด)

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ของข้อ 1 และข้อ 6	
4.51 - 5.00	หมายความว่า	เห็นควยอย่างยิ่งหรือมีปัญหามากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า	เห็นควยหรือมีปัญหามาก
2.51 - 3.50	หมายความว่า	ไม่แน่ใจ/เฉย ๆ หรือไม่แน่ใจ
1.51 - 2.50	หมายความว่า	ไม่เห็นควยหรือมีปัญหาน้อย
0.00 - 1.50	หมายความว่า	ไม่เห็นควยอย่างยิ่งหรือมีปัญหาน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ของข้อ 2-5 และข้อ 7-15	
4.51 - 5.00	หมายความว่า	เห็นควยอย่างยิ่งหรือมีปัญหาน้อยที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า	เห็นควยหรือมีปัญหาน้อย
2.51 - 3.50	หมายความว่า	ไม่แน่ใจ/เฉย ๆ หรือไม่แน่ใจ
1.51 - 2.50	หมายความว่า	ไม่เห็นควยหรือมีปัญหามาก
0.00 - 1.50	หมายความว่า	ไม่เห็นควยอย่างยิ่งหรือมีปัญหามากที่สุด

แบบสอบถาม ตอนที่ 3 (แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้เกี่ยวข้องกับ
การวางแผนในระดับจังหวัด)

ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

4.51 - 5.00	หมายความว่า	มีปัญหามากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า	มีปัญหามาก
2.51 - 3.50	หมายความว่า	มีปัญหาปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายความว่า	มีปัญหาน้อย
0.00 - 1.50	หมายความว่า	มีปัญหาน้อยที่สุด